

DE GALLEN VAN NEDERLAND.

AANVULLENDE LIJST. (Vervolg van blz. 264).

Populus, Populier. — *Syndiplosis petioli*, Kieff.

Eenzijdige, ronde aanzwelling met kegelvormige punt, die zich bij rijpheid opent. Een- of meerkamerig. In elke kamer een oranjeleuige larf. — Mg. 2.3.9. Zie fig. 14.

Pemphigus bursarius, L.

Buidelvormige gal aan het boven- of onderende van den bladsteel tot 1½ cM. lang, gekromd, rood en houtachtig. Opening aan de spits met een ietwat dikken zoom omgeven. — Bl. 1.2.3.4.5.6. Zie fig. 23 B. Gallenboekje.

Pemphigus piriformis, Licht.

Evenzoo, maar meer zakvormig, vaak besvormig en zijdelings gekromd, weinig houtachtig. Oppervlakte meer glad, — Bl. 3.9.

Pemphigus spirothecae, Pass.

Bladsteel verbreed, spiraalvormig opgerold, soms wat rood 12 mM. dik en 3 cM. lang. Rijp in den herfst. — Bl. 1.2.5.6. Zie fig. 22 B. Gallenboekje.

Pemphigus protospirae, — Pass.

Evenzoo, doch rijp Mei tot Juli. — Bl. 1.3.

Pemphigus filaginis, Fonsc.

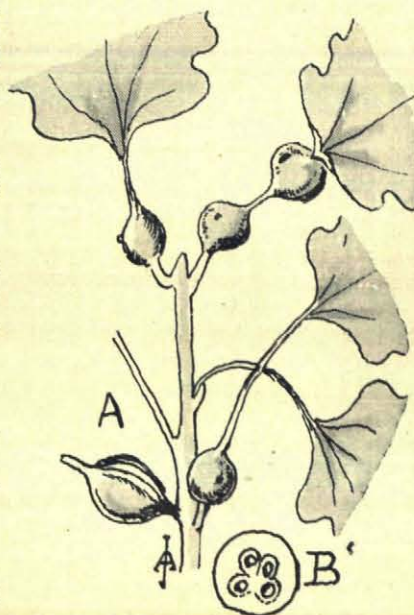
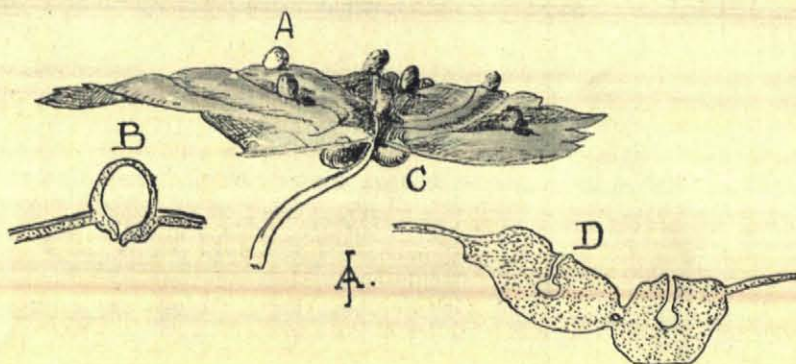
Nevens den middelnerf aan de bovenzijde in de lengterichting buidelvormige tot 2 cM. lange en 1 cM. breede gal. Spleetvormige opening aan de onderzijde. — Bl. 1.2.9. Zie fig. 22 A. Gallenboekje.

Harmandia cavernosa, Rübs.

Langwerpige ronde tot 5 mM. groote gal, dikwandig, eenkamerig, min of meer rood. Slechts het derde deel boven de bladoppervlakte uitkomend. Meest nevens een nerf. Opening aan de onderzijde met een walleetje er om. — Mg. 9. Zie fig. 15 CD.

Harmandia globuli, Rübs.

Ronde, tot 2½ mM groote, eenkamerige, dunwandige meest donker-karmijnroode gal. Opening aan de onderzijde, spleetvormig. Een geelroode larf. — Mg. 3.5.9. 15 AB.

Fig. 14. A. *Syndiplosis petioli*; B. Doorsnede. (Naar HOUARD.)Fig. 15. A. *Harmandia globuli*, Rübs; B. Doorsnede; C. *Harmandia cavernosa*, Rübs; D. Doorsnede. (Naar Ross.)

Thecabius affinis, Kalt.

Bladvlakte over den middennerf naar onder samengeklapt. builig opgedreven, geel of rood. — Bl. 1.9.

Dasyneura populeti, Rüb.

Losse randrolling naar boven, sterk behaard. Voornamelijk aan wortelopslag. Een witte larf. — Mg. 9.

Eriophyes dispar, Nal.

Randrolling naar boven zonder abnormale beharing. Blad min of meer gekroesd. — M.1.

Cheitophorus leucomelas, Koch.

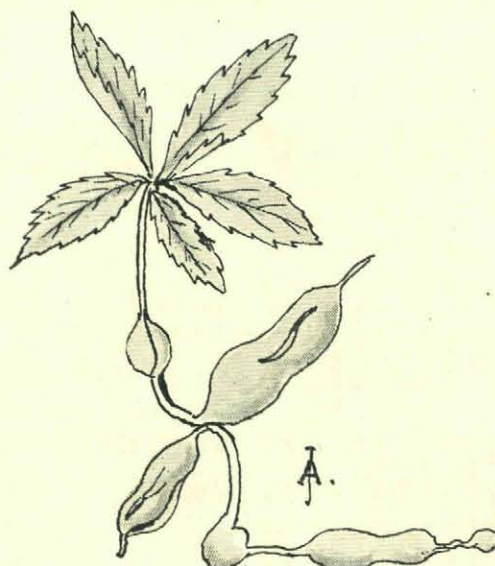
Bladrand naar boven teruggeslagen, soms gerold, met spaarzame lange beharing. — Bl. 5.

Potentilla, Ganzerik. — *Xestophanes potentillae*, Vill.

Stengel der uitlopers met ronde, eenkamerige tot 6 mM. of meer lange veelkamerige tot 3½ cM. dikke aanzwellingen. Zelden parelsnoervormig. In elke kamer een witte larf. — W. 1.3. Zie fig. 16.

Xestophanes brevitarsis, Thoms.

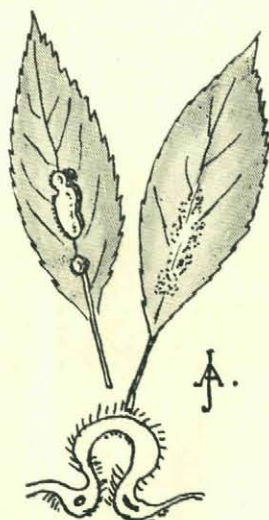
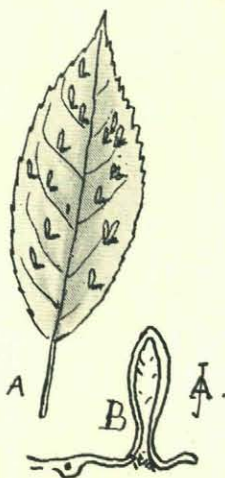
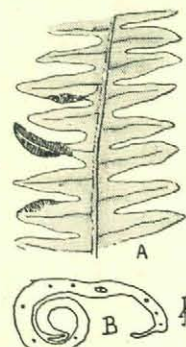
Groene of bruine, ronde opzwellingen, soms eenkamerig, 2 mM. Ook wel meerdere aaneen en dan tot 20 mM. In elke kamer een larf. — W. 1.

Fig. 16. *Xestophanes potentillae*.

(Naar HOUARD)

Prunus, Pruim, kers. — *Eriophyes padi*.

Kleine bekervormige uitwassen aan de takken, of buidelgallen op de bladeren, rond of kruikvormig, 3 mM. hoog, 2 mM. dik of wel hoornvormig tot

Fig. 17. *Eriophyes padi* op Sleedoorn; B. Doorsnede, vergroot. (Naar HOUARD.)Fig. 18. A. *Eriophyes padi* op Vogelkers; B. Doorsnede. (Naar HOUARD.)Fig. 19. A. *Eriophyes similis*, Nal.; B. Doorsnede. (Naar Ross.)Fig. 20. A. *Dasyneura filicina*; B. Doorsnede. (Naar HOUARD.)

4 mM. lang. Opening aan de onderzijde; behaard. Vaak in de oksels der nerven — Mt. 1.2.3. Zie fig. 17 en 18.

Eriophyes similis, Nal.

Meest nabij den rand der bladeren, zelden aan bladsteel of vruchten, beiderzijds optredende, van boven zwak behaarde tot 3 mm. lange en 2 mm. breede buidelgallen. Langwerpige opening aan de bovenzijde met een ringvormig walletje omgeven. — Mt. 1.2.9. Zie fig. 19.

Pteridium aquilinum, Adelaarsvaren. — *Dasyneura filicina*, Kieff.

Bladveertjes met sterk verdikte randrolling naar onder. Eerst wit, later glanzend bruin-zwart. Een oranjegele larf. — Mg. 3.9. Zie fig. 20.

(Wordt vervolgd.)

A. JOMAN.

UIT DE TIJDSCHRIFTEN.

De Tropische Natuur. Jaargang XIX, Afl. 10, October 1930.

Uit het leven van enkele gevoelige tropische bloemen, speciaal van de „horlogebloemen” door L. v. d. Pijl, Horlogebloemen worden hier genoemd planten, wier bloemen steeds op een bepaald uur van de dag zich openen en weer sluiten. Bij wandoeng schijnen daarvan zoo veel verschillende soorten voor te komen, grootendeels verwilderde planten uit andere tropische streken aangevoerd, dat gemakkelijk een volledige urentabel voor een heele dag zou kunnen worden samengesteld met soorten, die zich streng aan een bepaald uur houden. Uit proeven blijkt, dat het opengaan en weer sluiten der bloemen op een bepaald uur niet afhangt van bijv. de stand van de zon, maar van het invallen der duisternis op de vorige avond. Als dit tijdstip wordt verschoven door takken met knoppen in een donkere kamer te brengen, krijgt men een overeenkomstige verschuiving van het oogenblik van ontfuiken.

Conclusie: „door het donker worden begint een proces in de bloem, dat na een bepaald aantal uren tot het plotseling opengaan leidt.” Bij sommige soorten komen hier nog bijzondere eigenaardigheden bij.

„Kokki” door C. J. Tirion is een verslag van de levensgewoonten van een tam gehouden jonge Jaarvogel, *Rhytidoceros undulatus*. De vogel, een soort neushoornvogel, is in totaal 1 M. lang en heeft een heel groote snavel met een verhoogd schild op de snavelwortel, waarop periodiek aan de voorrand een rimpel bij gevormd wordt, waarbij de snavel steeds langer wordt. De naam jaarvogel slaat hierop.

In *Herpetologische Aanteekeningen* gaat Jhr. W. C. van Heurn de groote variatie in kleurteekening en tijdstip van voortplanting na bij de gewone Indische tuinhagedis, *Mabuia multifasciata*.

Andropogon contortus L. door J. Beumée. Dit zeldzame gras, dat niet alleen in Indië, maar in alle tropische streken en zelfs in 't Middellandsche Zeegebied voorkomt, blijkt in z'n verspreiding heel streng beperkt te zijn tot bepaald zeer droge streken. Dr. Beumée heeft nagegaan, dat op Java alle vindplaatsen liggen in het gebied waar in de droogste 4 maanden van het jaar gemiddeld ten hoogste 15 dagen regen valt. Voor de verdere vindplaatsen in Indië blijkt, zoover na te gaan, ditzelfde te gelden met uitzondering van enkele streken, zooals de Karo-hoogvlakte, waar aanzienlijk meer regen valt. Deze streken hebben echter toch een droog klimaat door sterke föhnwinden. Het gras ontleent z'n naam aan de eigenaardige groote kluwens van in elkaar gedraaide vruchtaartjes, die door de kafnaalden samengevlochten zijn.

Natuurhistorisch Maandblad. Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, 19e Jaargang, No. 11, 28 November 1930.

Op de Maandel. Vergadering van 5 November hield Dr. S. Schulte een voordracht over de palaeolitische mensch, waarbij de recente vondsten van menselijke fossielen werden besproken, n.l. die gevonden bij Taungs in Zd Afrika (1924, vermoedelijk geen mensch, maar jeugdige menschaap), van Broken Hill (Rhodesia), bij Gibraltar (1926),